

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)	การพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน
แหล่งเงิน	งบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ	2556 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 600,000 บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2556
หัวหน้าโครงการ	ผศ.ดร.ทนงศักดิ์ โสวจิตตาทกุล สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ร่วมโครงการวิจัย	ผศ.ดร. อัญชลี ดุสิตสุทธีรัตน์ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการหรือเทียบเคียง จำนวนทั้งสิ้น 1,913 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน การเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้รับกลับมาเป็นจำนวน 971 ชุด คิดเป็นร้อยละ 50.76 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล

ผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการพัฒนาแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 = 11.68$, $df=12$, $P\text{-value}=0.47$, $RMSEA=0.00$ แสดงว่ารูปแบบการสร้างขีด

ความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนของกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม
พอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ ขีดความสามารถทรัพยากรมนุษย์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ภูมิภาคอาเซียน

Research Title: The Development of model of Human Resources competency for preparation education administration in tourism industry to increase competitive capacity in the ASEAN Region

Researcher: Assistant Prof. Dr. Thanongsak Sovajassatakul

Faculty: Faculty of Industrial Education **Department:** Department of Industrial Education

Co-Researcher: Assistant Prof. Dr. Anchalee Dusitsutirat

Faculty: Faculty of Liberal Arts **Department:** Hospitality Department

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop the model of human resources competency for preparation education administration in tourism industry to increase competitive capacity in the ASEAN region. The subject of this study as systematically selected was 1,913 persons in number which comprises hotel executives, tour agency executives, executives in public and private sectors and professors and students in higher education both in public and private universities in Bangkok Metropolitan that teach the degree courses in tourism service industries or related fields. The questionnaire regarding opinions on the development of the model of human resources competency for preparation education administration in tourism industry to increase competitive capacity in the ASEAN region was administered as a research instrument on the subject which, on return, a total number of 971 questionnaires or a percentage of 50.76 were informed on the finalized collection. The data were then statistically analyzed by means of percentage, standard deviation and structural equation modeling with LISREL™.

The results showed that the mean score of the state and problems of empowering human resources competency for the preparation of educational administration in tourism industry was at a high level which was in parallel with the empirical data of the model at $\chi^2 = 11.68$, $df = 12$, $P\text{-value} = 0.47$, $RMSEA = 0.00$, that is, the actual model of this research is empirically contextualized with the subject at the good level.

Keywords : Development of model, Human Resources competency, tourism industry, ASEAN Region

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้บริหารโรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและเป็นกลุ่มประชากรในการตอบแบบสอบถาม จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผลวิจัยที่ได้จะได้นำไปใช้ในการวางแผนและการบริหารเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพของบุคลากรในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น

สุดท้ายนี้ งานวิจัยนี้สำเร็จได้โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร.ทณศักดิ์ โสวัจสตากุล

ผศ.ดร. อัญชลี ดุสิตสุทธีรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย.....	7
1.5 นิยามคำศัพท์.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 ภูมิภาควิชา.....	9
2.2 การบริหารเชิงกลยุทธ์.....	17
2.3 จิตความสามารถ.....	20
2.4 การพัฒนาศักยภาพคน.....	22
2.5 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	22
2.6 การมีส่วนร่วม.....	35
2.7 ความพึงพอใจ.....	37
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	47
ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	49
ขั้นตอนที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบจำลองของการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	51
ขั้นตอนที่ 4 เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	53
ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	65
ขั้นตอนที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบจำลองของการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	67
ขั้นตอนที่ 4 เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน.....	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	74
5.1 สรุปผลการวิจัย	74
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	91
 บรรณานุกรม	 92
 ภาคผนวก	 95
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	96
 ประวัติผู้เขียน	 104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมบริการ ปี 2550 - 2552.....	2
1.2 การเปรียบเทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยกับกลุ่มประเทศ เอเซีย ตามผลการจัดอันดับของ WEF.....	4
2.1 แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมในเมืองไทย 10 อันดับแรก ปี 2554.....	27
2.2 จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ท่องเที่ยว และค่าใช้จ่าย เฉลี่ยต่อคนต่อครั้ง ของนักท่องเที่ยว พ.ศ. 2554.....	28
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับ การศึกษา และสถานภาพ.....	54
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	55
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การสร้างขีดความสามารถด้านขีดความสามารถ.....	56
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นด้านเกี่ยวกับ การสร้างขีดความสามารถด้านการพัฒนาศักยภาพคน.....	58
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การสร้างขีดความสามารถด้านการมีส่วนร่วม.....	59
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การสร้างขีดความสามารถด้านความพึงพอใจของลูกค้า.....	61
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพของขีดความสามารถด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	63
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพของขีดความสามารถด้านการบริการห้องพัก.....	63
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพของขีดความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ.....	64
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพของขีดความสามารถด้านด้านการท่องเที่ยว.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11	ค่าดัชนีความกลมกลืนและค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของการพัฒนารูปแบบ การสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....
4.12	ค่าดัชนีความกลมกลืนและค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของการพัฒนารูปแบบ การสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและร้อยละของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่อ GDP พ.ศ. 2545-2553	26
2.2	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พ.ศ. 2545-2554	26
2.3	แสดงร้อยละของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เดินทางท่องเที่ยวในรอบปี 2553 จำแนกตามภาคที่เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศไทย	28
2.4	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวรายไตรมาส ปี พ.ศ. 2554-2555	29
4.1	แสดงรูปแบบจำลองของการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน	67
4.2	การพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ไม่มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์	71
4.3	รูปแบบสุดท้ายของการพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	72
5.1	รูปแบบสุดท้ายของรูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์	82